

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

HE 15/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Asia: HE 47/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Teema: valinnanvapauslakiehdotuksen suhde perustuslain 124 §:ään aikaisempaa yksityiskohtaisemmalla tasolla.

Perustuslakivaliokunnan pyytämänä asiantuntijalausuntona esitän kunnioittavasti seuraavan.

Asiantuntijoiden on toivottu erityisesti ottavan kantaa kuuteen lausuntopyyntöön liitettyyn kysymykseen tai joihinkin niistä. Olen päätenyt tarkastelemaan tarkemmin kolmea kuudesta lausuntopyyntöön liitetystä kysymyksestä. Käsittelen ensin kysymystä muiden perusoikeuksien vaarantumisesta (2. kysymys), sen jälkeen kysymystä merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältävien tehtävien siirtämisestä (4. kysymys) sekä lopuksi subdelegointia koskevaa kysymystä (5. kysymys). Nämä kysymykset liittyvät elimellisesti valinnanvapauslainsäädäntöä koskeviin periaatteellisiin ongelmiin ja niiden tarkempaa käsittelyä voidaan tästä syystä pitää tässä vaiheessa edelleen aiheellisena vaikka koko ehdotetun sote-järjestelyn perustuslainmukaisuus on jo aiemmissa asiantuntijakuulemisissa perustavalla tavalla kyseenalaistunut.

Sitä vastoin valinnanvapausääntelyn täsmällisyyttä (1. kysymys), oikeusturvaa (3 kysymys) ja hallinnon yleislakien soveltamista koskevaa sääntelyä (6. kysymys) koskevat kysymykset ovat nähdäkseni lakiehdotusten vakaviin periaatteellisiin ongelmiin nähden merkitykseltään pikemminkin teknisluonteisia ja ehkä marginaalisiakin. Sen vuoksi niiden käsittelyyn ei tässä yhteydessä ole mielestäni enemmälti tarvetta. Käsittelen nämä kysymykset lyhyesti lausuntoni lopuksi ja siirryn nyt aluksi suoraan perusoikeuksien vaarantumisesta koskevaan 2. kysymykseen.

Kysymys no 2)

Vaarantaako ehdotettu hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle perusoikeuksia – huomiota pyydetään kiinnittämään tässä yhteydessä ennen muuta muihin kuin perustuslain 19 §:ssä turvattuihin oikeuksiin (esim. asian käsittelykieli sosiaalihuollossa)?

Käsitykseni mukaan ehdotettu sääntely vaarantaa perustuslain 19 §:n 3 momentissa turvattujen oikeuksien ohella myös muita perusoikeuksia. Viittaaan perustuslain 6 §:ssä turvattun yhdenvertaisuuden ja syrjinnän kiellon osalta aiempiin lausuntoihin perustuslakivaliokunnalle. Totean samalla, **että jo yhdenkin perusoikeuden vaarantuminen merkitsee, että ehdotettu julkisen hallintotehtävän siirtäminen on ristiriidassa perustuslain 124 §:n kanssa.** Kielellisten oikeuksien osalta totean seuraavan.

Ehdotettu sääntely kielellisten oikeuksien osalta

Valinnanvapauslain 54 §:n mukaan suoran valinnan palvelun tuottaja vastaa 15 §:ssä tarkoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon suoran valinnan palvelujen, suun terveydenhuollon suoran valinnan palvelujen tai sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että suun terveydenhuollon suoran valinnan palvelujen tuottamisesta palvelun tuottajan kanssa sopimuksen tehneen maakunnan määrittelemällä tavalla.

Valinnanvapauslain 40 § sisältää nimenomaisen säännöksen suoran valinnan palvelujen kielestä. Pykälän 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on tuotettava palvelut kunnan kielellä toimipisteessä, joka sijaitsee yksikielisessä kunnassa, sekä suomeksi ja ruotsiksi toimipisteessä, joka sijaitsee kaksikielisessä kunnassa. Suoran valinnan palvelun tuottajan tulee lakiehdotuksen mukaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä.

Velvollisuus toteuttaa suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä siten, että potilas saa palvelut valitsemallaan kielellä, ei kuitenkaan olisi ehdoton. 40 §:n 2 momentissa ehdotetaan, että maakunta voisi hakemuksesta myöntää suoran valinnan palvelun tuottajalle poikkeusluvan velvollisuudesta tuottaa palveluja kaksikielisessä kunnassa sekä suomeksi että ruotsiksi.

Sääntelyn arviointi

Perustuslain 17 §:n 2 momentin säännös kielellisistä oikeuksista edellyttää paitsi suomen ja ruotsin kielten muodollisesti yhdenvertaista kohtelua, myös suomen- ja ruotsinkielisen väestön tosiasiallisen tasa-arvon turvaamista. Säännös asettaa julkiselle vallalle velvollisuuden huolehtia muun muassa maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Säännöksellä on siten merkitystä esimerkiksi yhteiskunnallisten palvelujen järjestämisessä (HE 309/1993 vp, s. 65). Valiokunta on myös hiljattain pitänyt selvänä, että sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat perustuslain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yhteiskunnallisten tarpeiden piiriin.

Myös perustuslain 122 §:n 1 momentissa viitataan kielellisten oikeuksien yhdenvertaiseen toteuttamiseen muun muassa palvelujen saamisessa. Säännöksen mukaan hallintoa

järjestettäessä tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan. Perustuslain esitöissä korostetaan, että hallintoa järjestettäessä otetaan huomioon kielelliset perusoikeudet sekä turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään. (HE 1/1998 vp, s. 177). Valiokunta on erikseen korostanut hallinnollisia aluejakoja koskevan sääntelyn yhteydessä, että jos hallinnollisesti toimiva aluejako on mahdollista määritellä useilla vaihtoehtoisilla tavoilla, perusoikeuksien turvaamisvelvollisuus edellyttää, että niistä valitaan vaihtoehto, joka parhaiten toteuttaa kielelliset perusoikeudet (PeVL 21/2009 vp). Sama kanta ilmenee myös perustuslakivaliokunnan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta antamassa lausunnossa (PeVL 67/2014 vp, s. 14). Hallinnolliset uudistukset, kuten esimerkiksi kuntajakoa koskevat muutokset, eivät myöskään saa huonontaa kieliryhmien mahdollisuuksia tulla toimeen omalla kielellään (PeVM 10/1998 vp, s. 35/II, PeVL 37/2006 vp, s. 7/II ja PeVL 33/2009 vp, s. 2/II).

Tosin perustuslakivaliokunta on hiljan antamassa lausunnossaan katsonut, ettei kielellisiä oikeuksia koskevat perustuslain säännökset estäneet ympärivuorokautisen laajan päivystyksen yksikön järjestämistä nimenomaan Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin keskussairaalan yhteyteen, vaikka tämän seurauksena kielellisten oikeuksien voitiin katsoa heikentyvän jossakin määrin. (Ks. PeVL 63/2016 vp).

Lausunnossa PeVL 63/2016 vp on kuitenkin kysymys hyvin painavaksi osoittautuneiden sosiaalisten oikeuksien turvaamisintressien ja kielellisten oikeuksien välisestä punninnasta, jossa molemmat oikeudet piti pyrkiä turvamaan mahdollisimman suurena määrin. Valiokunta katsoi yhtäältä, että hallituksen esityksen perusteluissa ja sosiaali- ja terveysministeriön lisäselvityksessä on pystytty riittävän uskottavasti esittämään, että ehdotettu ratkaisu laajan päivystyksen yksikön sijoittamisesta Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin oli väestön palvelutarpeen, saavutettavuuden ja potilasturvallisuuden kannalta esillä olleista vaihtoehdoista parempi. Toisaalta kielellisten oikeuksien käytännön toteutuminen tuli valiokunnan mukaan turvata myös Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä asettamalla Seinäjoen keskussairaallalle nimenomainen lakisääteinen velvoite huolehtia siitä, että Vaasasta Seinäjoelle siirtyvät ruotsinkieliset voivat käytännössä käyttää omaa kieltään. Tällaisen lisäyksen tekeminen terveydenhuoltolakiin oli valiokunnan mukaan edellytyksenä sille, että 1. lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Kielelliset oikeudet eivät siten estäneet laajan päivystyksen sairaalan sijoittamista Vaasan sijasta Seinäjoelle, mutta toisaalta Seinäjoella tuli samalla turvata kielellisten oikeuksien toteutuminen.

Kielellisten oikeuksien toteuttamisvelvollisuudesta poikkeamisen mahdollistava valinnanvapauslakiehdotuksen 40 §:n 2 momentin säännös on tätä taustaa vasten valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallinen. Se perustuu puhtaasti tarkoituksenmukaisuusnäkökohdille eikä siten lainkaan sen tyyppisille muiden perusoikeuksien toteuttamiseen perustuville syille, joihin valiokunta viittaa lausunnossaan 63/2016 vp. Sääntely johtaa myös valinnanvapautta koskevaan eriarvoistumiseen, kun suoran valinnan toimipisteiden lukumäärä ja saavutettavuus muodostuu poikkeusmenettelyn seurauksena vähemmistökielen kuuluville muita heikommaksi.

Kysymys no. 4)

Onko ehdotetussa julkisen hallintotehtävän antamisessa muulle kuin viranomaiselle mukana sellaisia tehtäviä, jotka muodostuvat merkittäväksi julkisen vallan käytöksi?

Käsitykseni mukaan ehdotukseen merkitsee merkittävää julkisen vallan käyttöä tarkoittavien tehtävien antamista muulle kuin viranomaiselle eikä siitä saa sääntää tavallisella lailla. Olen käsitellyt kysymyksen teemaa aiemmissa lausunnoissani, ja totean täydentävästi seuraavan:

Merkittävänä julkisen vallan käyttönä on valiokunnan käytännössä pidetty esimerkiksi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta puuttua merkittävällä tavalla yksilön perusoikeuksiin (ks. esim. PeVL 62/2010 vp, s. 6/I ja PeVL 28/2001 vp, s. 5/II). Tämä jo perustuslain esitöistä (HE 1/1998 vp) ilmaistu luonnehdinta sisältää nähdäkseni säännöksen tulkintaa ohjaavan ajatuksen siitä, että merkittävänä julkisen vallan käyttönä tulee ainakin pitää toimintaa, joka kohdistuu perusoikeuksiin ja on esimerkiksi intensiteetiltään, kestoaltaan tai laaja-alaisuudeltaan tavallista huomattavampaa. Myös kysymykselle itsenäisen harkintavallan laajuudesta on annettu merkitystä. Valiokunta on perustuslain esitöiden kanssa yhdenmukaisesti pitänyt merkittävän julkisen vallan käyttämisenä esimerkiksi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta käyttää voimakeinoja tai puuttua muuten merkittävällä tavalla yksilön perusoikeuksiin. (HE 1/1998 vp, s. 179/II, PeVL 22/2014 vp, s. 3–5, PeVL 55/2005 vp, s. 2/II, PeVL 19/2005 vp, s. 8/II) Samoin kotirauhan piiriin kohdistuvien tarkastusvaltuuksien on katsottu merkitsevän oikeutta puuttua merkittävällä tavalla perustuslaissa jokaiselle turvattuun kotirauhan suojaan eikä tällaista valtuutta voida näin ollen ole voitu antaa yksityiselle tavallisella lailla. (PeVL 40/2002 vp, PeVL 46/2001 vp). Perustuslakivaliokunta on niin ikään katsonut hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen sisältyvän merkittävää julkisen vallan käyttöä (Ks. PeVL 14/2013 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, PeVL 18/2007 vp, PeVL 45/2006 vp, PeVL 55/2005 vp, PeVL 32/2005 vp.)

Kuten olen aiemmissa lausunnoissani todennut, ehdotettu sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamistehtävä poikkeaa merkittävällä tavalla tavanomaisista hallinnollisten tehtävien yksityistämistä koskevista järjestelyistä. Ehdotetussa valinnanvapausmallissa maakunnalla olisi järjestämisvastuu valinnanvapauden piirissä olevista palveluista. Samalla kuitenkin yksityisille suoran valinnan palvelujen tuottajille (ns. sote-keskukset) siirtyisi laaja nykyjärjestelmässä virkavastuun piiriin kuuluva tehtäväkokonaisuus, mukaan lukien palvelutarpeen arviointiin liittyvät tehtävät. Järjestelmää täydentää merkittävällä tavalla valinnanvapauslakiehdotuksen 52 §:ssä säädetty yhtiöittämisvelvollisuus. Se mukaan maakunta liikelaitos ei voi itse tuottaa suoran valinnan palveluja eikä asiakassetelillä tuotettavia palveluja. Kysymys on siten siitä, että perustuslain 19 §:n 3 momentissa julkiselle vallalle osoitettu sosiaalisten oikeuksien turvaamistehtävän keskeinen ulottuvuus, toisin sanoen oikeuksien toteuttaminen, annetaan yksityisoikeudellisille oikeussubjekteille. Samalla julkista valtaa kielletään tuottamasta vastaavia palveluita.

Ehdotusta ei tämän vuoksi voikaan arvioida ikään kuin siinä olisi kysymys minkä tahansa ”julkisen hallintotehtävän” antamisesta muulle kuin viranomaiselle. Asian valtiosääntöoikeudellinen merkitys on pikemminkin siinä, että **ehdotus merkitsee käytän-**

nössä perustuslaissa nimenomaisesti julkisen vallan tehtäväksi osoitetun perusoikeuksien turvaamistehtävän osoittamisen yksilön kannalta olennaisilta osin muulle kuin viranomaiselle.

Tätä tulkintaa ei muuta muuksi se, että 19 §:n 3 momentin ”[s]äännöksessä ei määritellä sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämistapaa. Siten se ei edellytä, että julkisyhteisöt itse huolehtisivat kaikkien sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamisesta.”(HE 309/1993 vp). Samalla on nimittäin syytä todeta, ettei säännöksen myöskään voi tulkita mahdollistavan sitä, etteivät julkisyhteisöt saa itse huolehtia minkään sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamisesta.

Katson edellä esitetyllä perusteella, että ehdotettu yhtiöittämisvelvollisuuden pohjautuva **valinnanvapausjärjestely merkitsee perustuslaissa julkiselle vallalle osoitetun perusoikeuksien turvaamistehtävän siirtämistä huomattavilta osin yksityisille ja että kysymys on tässä mielessä merkittävän julkisen vallan käyttöä sisältävän tehtävän antamisesta muulle kuin viranomaisille. Tämän vuoksi siitä ei saa säätää tavallisella lailla.**

Kysymys no 5) Miten valinnanvapauslain 38 §:ssä säädetty mahdollisuus hankkia palvelutuotantoa muilta palveluntuottajilta suhtautuu perustuslain 124 §:stä johtuviin edellytyksiin tehtävän edelleen siirtämiselle (subdelegoinnille) (ks. esim. PeVL 6/2013 vp)?

Perustuslain esitöiden ja perustuslakivaliokunnan subdelegointia koskevan käytännön valossa valinnanvapauslain 38 §:ssä ehdotettu mahdollisuus hankkia palvelutuotantoa muilta palveluntuottajilta on ristiriidassa perustuslain 124 §:n kanssa.

Perustuslain 124 § mahdollistaa julkisen hallintotehtävän antamisen muulle kuin viranomaiselle sekä ”lailla” että ”lain nojalla.” Selvänä pääsääntönä on, että julkisen hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle säädetään nimenomaisesti lailla. Erittäisesti erilaisten julkisten palvelutehtävien joustavaksi hoitamiseksi perustuslaissa on säädetty mahdolliseksi säätää tällaisten hallintotehtävien antamisesta myös lain nojalla. (ks. HE 1/1998 vp). Kysymys voi olla esimerkiksi viranomaisen antamasta valtuutuksesta tai siitä, että julkinen hallintotehtävä siirretään lain nojalla sopimus pohjaisesti muulle kuin viranomaiselle. Tehtävän siirtämiseen tai antamiseen oikeuttavan toimivallan on tällöinkin perustuttava lakiin.

Yksityiselle siirretyn julkisen hallintotehtävän edelleen siirtämiseen eli subdelegointiin on näistä syistä johtuen suhtauduttu lähtökohtaisesti kielteisesti. Tällainen mahdollisuus etäännyy siitä vaatimuksesta, että julkisen hallintotehtävän siirtämisestä säädetään nimenomaisesti lailla tai lain nojalla ja että tehtävän siirtämiseen oikeuttava toimivalta yleisemminkin perustuisi tätä koskevaan lakiin.

Subdelegointisääntelyä ei kuitenkaan pidetty perustuslain 124 §:n kannalta kaikissa olosuhteissa kiellettyä. **Valiokunta on asiaa koskevassa arvioissaan kiinnittänyt**

huomiota siirrettävän tehtävän luonteeseen, subdelegointivaltuuden viranomaisvalvontaan ja delegoitua tehtävää koskevaan sääntelyyn sekä siirron tarkoituksenmukaisuuteen. Valiokunta on tämän vuoksi pitänyt perustuslain 124 §:n kannalta mahdollisena järjestelyä, jossa yksityinen palveluntuottaja voi järjestää passin toimittamisen hakijalle myös toisen yksityisen palveluntuottajan välityksellä. Tällainen tehtävä oli valiokunnan mukaan **luonteeltaan lähinnä tekninen.** Lisäksi järjestely ei sisältänyt yksityisen itsenäiseen harkintaan perustuvaa subdelegointitoimivaltaa vaan edellytti, että Poliisihallitus on erikseen hyväksynyt myös toisen palveluntuottajan. Tätä alihankkijaa koskivat myös lain nojalla samat laatuvaatimukset ja muut vaatimukset kuin alkuperäistä palveluntuottajaa. Lisäksi tehtävän järjestämistä alihankintana voitiin valiokunnan mukaan pitää myös tarkoituksenmukaisuusnäkökulmasta perusteltuna. (Ks PeVL 6/2013 vp).

Ehdotetun 38 §:n 2 momentin mukaan palvelun tuottaja voi hankkia muutoin kuin asiakassetelillä tuottamastaan suoran valinnan palvelutuotannosta enintään 2/5 muilta palvelun tuottajilta. Mainittu enintään 2/5 osuus lasketaan muutoin kuin asiakassetelillä tuotettavien suoran valinnan palvelujen kokonaisliikevaihdosta.

Kysymys ei olisi ensinnäkään teknisluontoisten tehtävien subdelegoinnista, vaan suureen osaan siirrettävistä tehtävistä sisältyy välitöntä ihmisten oikeuksia ja etuuksia koskevaa päätöksentekoa. Valinnanvapauslakiehdotuksen 31 §:n perusteella suoran valinnan palvelun tuottajan tehtävänä on muun muassa laatia asiakassuunnitelma ja arvioida asiakkaan palvelutarpeen 15 §:ssä tarkoitettuihin palveluihin siten kuin siitä erikseen säädetään. Jos suoran valinnan palvelun tuottaja arvioi, että asiakkaalla on tarve maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulla olevaan palveluun, palvelun tuottajan on ohjattava asiakas palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan maakunnan liikelaitokseen. Suoran valinnan palvelujen tuottajaa koskenee myös se 31 §:n 3 momentin vaatimus, että sosiaalihuollon asiakkaalle on nimettävä omatyöntekijä siten kuin sosiaalihuoltolain 42 §:ssä säädetään, jollei maakunnan liikelaitos ole nimennyt asiakkaalle omatyöntekijää. Kysymys on toiminnasta joka osaltaan saattaa sisältää vähintäänkin tehtäviä, jotka voivat välittömästi edeltää merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä koskevaa päätöksentekoa, kuten esimerkiksi palvelutarpeen arviointia seuraavaa päätöksentekoa tahdosta riippumattomasta huollosta ja hoidosta.

Valvonnan osalta ongelmaksi puolestaan muodostuu jo se, ettei siirrettäviin tehtäviin näytettäisi sovellettavan valinnanvapauslakiluonnoksen 75 §:n rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, koska sanamuotonsa mukaan säännöstä sovelletaan vain suoran valinnan palveluita tuottavan sosiaali ja terveyskeskuksen ja suunhoidon palveluksessa oleviin henkilöihin.

Muut kysymykset

Olen aiemmissa lausunnoissani jo todennut, että pidän ehdotettua valinnanvapauslain säädäntöä useilla perusteilla perustuslainvastaisena enkä sen vuoksi pidä perusteltuna

arvioida tässä enemmälti valinnanvapauslakiin elimellisessä suhteessa olevaa lainsäädäntöä. Vastaan näiden kysymysten osalta tiivistä seuraavasti.

Kysymys 1) Täyttyykö perustuslain 124 §:stä johtuva vaatimus tehtävän antamisesta lailla tai lain nojalla – erityisesti onko valinnanvapauslain 15 § tältä kannalta riittävän täsmällinen ja miten 15 §:n 2 momentin 12 kohdassa maakunnalle osoitettu päätösvalta subtautuu vaatimukseen?

Käsitykseni mukaan **esitetty kysymys ehdotetun sääntelyn täsmällisyydestä ei ole asian ratkaisemisen kannalta relevantti**. Ehdotettu julkisten hallintotehtävien antaminen muulle kuin viranomaiselle ei täytä hallintotehtävien siirtämiseksi asetettuja aineellisoikeudellisia vaatimuksia tehtävien tarkoituksenmukaisesta hoitamisesta, perusoikeuksien vaarantumisen kiellosta sekä oikeusturvan ja muiden hyvän hallinnon periaatteiden turvaamisesta. Koska aineellisoikeudelliset edellytykset eivät täyty, en pidä tarpeellisena erikseen arvioida, onko tällainen valtiosääntöoikeudellisesti kielletty sääntely sinänsä täsmällistä.¹

Kysymykset 3 ja 6)

- *Onko oikeusturvasta ja muista hyvän hallinnon vaatimuksista huolehdittu säännösperusteisesti asianmukaisella tavalla? Ovatko esimerkiksi säännökset tuottajien valvonnasta sekä muutoksenhausta ja muista oikeusturvajärjestelyistä tältä kannalta riittäviä?*
- *Onko hallinnon yleislakien soveltumisesta yhtäältä suoran valinnan palveluja tuottaviin sosiaali- ja terveyskeskuksiin ja suunnitelmallisiin yksiköihin ja toisaalta asiakassetelipalveluiden tuottajiin ja alibankintana tuotettujen palveluiden tuottajiin (38 § 2 mom.) huolehdittu asianmukaisella tavalla?*

Palveluntuottajien valvonnasta säädetään valinnanvapauslain 79 §:n 4 momentin mukaan palveluntuottajalaissa. Pidän oikeusturvajärjestelyjen toteuttamista ja hallinnon yleislakeja koskevaa sääntelyä sillä tavoin liitännäisenä julkisen hallintotehtävän siirtämisen aineellisoikeudellisiin edellytyksiin ja niitä koskevan sääntelyyn, että oikeusturvajärjestelyjen asianmukaisuus on syytä arvioida perustellusti ja valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellisellä tavalla vasta siinä vaiheessa, kun järjestelmän perusratkaisuihin ei ole valtiosääntöoikeudellisesti huomautettavaa.

Juha Lavapuro
professori

¹ Vastaavasti voitaisiin sanoa, että jos jossakin hallituksen esityksessä ehdotettaisiin kidutuksen sallimista rikoksesta epäillyn kuulustelumenetelmänä, kysymys sääntelyn täsmällisyydestä olisi sääntelyn hyväksyttävyyden kannalta merkityksetön. Koska perustuslain 7 §:n 2 momentti ja kansainväliset ihmisoikeussopimukset yksiselitteisesti kieltävät kidutuksen, ei kiellon vastaisista toimivaltuuksista saa säätää, vaikka se tehtäisiin niin tarkkarajaisesti ja täsmällisesti kuin kielellisesti on mahdollista.